

อยุธยา (อโยธยา) มาจากขอมละโว้ พระเจ้าอู่ทองมาจากลาว ร.5 บอกไว้ราว 100 ปีมาแล้ว

สุวรรณภูมิ

สังคมวัฒนธรรม

รัฐอยุธยามาจากไหน?

ประวัติศาสตร์แห่งชาติของไทย เคยอธิบายว่ารัฐอยุธยามาจากเมืองอู่ทองของท้าวอู่ทอง ที่อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ตามวินิจฉัยของสมเด็จพระยาติราชราชานุภาพ

แต่แล้วต้องยกเลิกราว 50 ปีมาแล้ว เพราะไม่มีหลักฐานรองรับ

รัฐอยุธยา เป็นที่ตกลงรับรู้กันว่าเริ่มเมื่อสมเด็จพระรามาธิบดี สถาปนา พ.ศ.1893 ก่อนหน้านั้นมีหลักฐานเรียกชื่อว่า อโยธยาศรีรามเทพ แต่ไม่รู้มาจากไหน?

ร.5 ว่าอยุธยามาจากละโว้

อยุธยา หรืออโยธยา มาจากละโว้ที่ลพบุรี และพระเจ้าอู่ทองเป็นเจ้านายจากโยนก-ล้านนา ร.5 เคยบอกไว้ราว 100 ปีมาแล้ว ในพระราชนิพนธ์ (เมื่อ พ.ศ.2451) เรื่องวัดสมอราย อันมีนามว่า ราชธานีราช

(จากหนังสือพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัดสมอราย อันมีนามว่า ราชธานีราช สหธรรมิกสำนักวัดราชธานีราช

พระปรางค์แบบขอม (เขมร) ที่วัดมหาธาตุ เมืองละโว้ จ.ลพบุรี

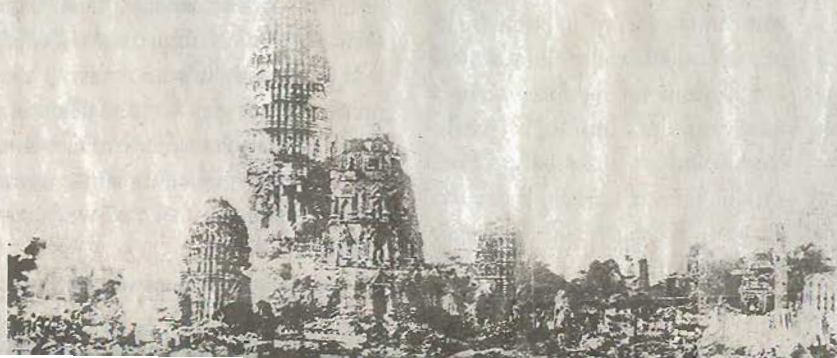
ฝีมือช่างแบบขอม (เขมร) ยุคก่อนอยุธยา เคียรพระธรรมมิกราช หล่อด้วยสำริด เป็นพระพุทธรูปแบบอโยธยา ศรีรามเทพพระประธานในพระวิหารหลวงวัดธรรมมิกราช (ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา จ.พระนครศรีอยุธยา)

ศรีอโยธยา

เรื่องนี้ ร.5 มีกระแสพระราชดำรัสเปิดโบราณคดีสโมสร พ.ศ.2451 ไว้อีกว่า

“พงศาวดารได้เลือกกล่าวแต่เฉพาะเวลาที่แผ่นดินสยามได้รวมกันเป็นพระราชอาณาจักรอันเดียวในชั้นหลัง เชื่อกันว่าพระเจ้าแผ่นดินก็เลือกแต่เฉพาะวงศ์ไทยที่ได้ลงมาแต่ข้างฝ่ายเหนือ”

“ข้างฝ่ายเหนือ” มีความหมายกว้างตั้งแต่รัฐเซเลียง (พินธุโลก-สุโขทัย) ขึ้นไปถึง โยนก-

ราชาธิวาส

(จากหนังสือพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัดสมอราย อันมีนามว่า ราชาธิวาส สหธรรมิกสำนักวัดราชาธิวาส พิมพ์ถวายเป็นธรรมบรรณาการพระราชทานเป็นที่ระลึก ในงานถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยิกาเจ้า ณ พระเมรุท้องสนามหลวง วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2499 หน้า 6-7)

สรุปเฉพาะสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1.ละโว้ยู่ลพบุรี

รัฐละโว้ที่ลพบุรี มีดินแดนต่อเนืองรัฐอื่นๆ ดังนี้
ทางเหนือ เป็นรัฐเขลียง (พิษณุโลก-สุโขทัย),
ทางตะวันออก เป็นรัฐกัมพูชา, ทางตะวันตก เป็น
รัฐสุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี-เพชรบุรี)

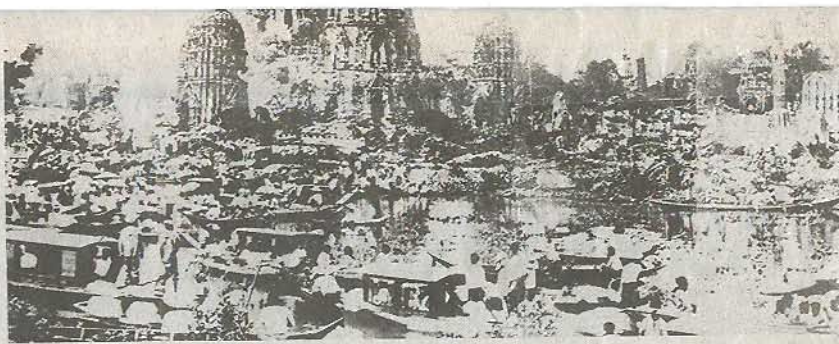
2.ละโว้ย้ายลงไปอยุธยาฝั่งตะวันออก

กรุงละโว้ยู่ลพบุรี ย้ายราชธานีลงไปอยุธยา
อยุธยาฝั่งตะวันออก แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นกรุงศรี
อยุธยา

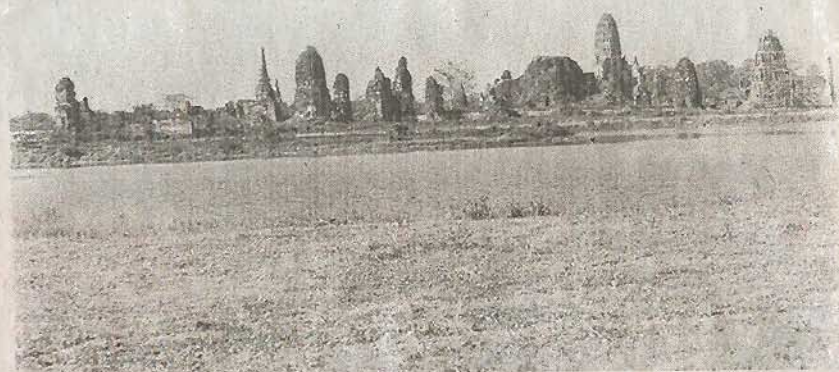
(ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกัน คือ อยุธยาศรีรามเทพนคร
หรือ เมืองราม ในตำนานจามเทวีวงศ์)

3.อยุธยาฝั่งตะวันออก ย้ายไปฝั่งตะวันตก

พระเจ้าอู่ทองครองกรุงศรีอยุธยา ย้ายราชธานีจากฝั่งตะวันออก
ไปตั้งทางฝั่งตะวันตกที่หนองโสน แล้วเพิ่มคำว่าทวารวดี เข้า
ข้างหน้านามเดิม เป็นกรุงทวารวดีศรีอยุธยา เพราะที่ตั้งพระนคร
ใหม่เป็นเกาะ มีน้ำล้อมรอบ ดูกรุงทวารวดีในอินเดีย

พระปรางค์ประธานภาพสมัย ร.5 (ยังไม่ล้ม) ฝีมือช่างแบบขอม (เขมร) ที่วัดมหาธาตุ จ.พระนครศรีอยุธยา

วัดพระมหาธาตุ (ภาพเรือน พ.ศ.2500) พระปรางค์ประธานล้มแล้ว

(ต่อมาพบเอกสารระบุนามเมืองว่า กรุงเทพทวารวดี
ศรีอยุธยา)

4.พระเจ้าอู่ทองเป็นเจ้านายฝ่ายเหนือ

พระเจ้าอู่ทอง เป็นเชื้อสาย “วงศ์พระเจ้าแผ่นดินข้างฝ่าย
เหนือ” ซึ่งครองรัฐสุพรรณภูมิอยู่มาก่อน แล้วได้มาครองกรุง

เลือกแต่เฉพาะวงศ์ไทยที่ได้ลงมาแต่ข้างฝ่าย
เหนือ”

“ข้างฝ่ายเหนือ” มีความหมายกว้างตั้งแต่
รัฐเขลียง (พิษณุโลก-สุโขทัย) ขึ้นไปถึง โยนก-
ไทยใหญ่ (รัฐฉานในพม่า)

กษัตริย์อยุธยา ลงมาจากฝ่ายเหนือ มีบอก
ไว้ในเอกสารดั้งเดิมของไทย และในเอกสาร
ต่างชาติ ดังนี้

เอกสารดั้งเดิมของไทย 1.พระ
ราชพงศาวดารเหนือ 2.ตำนานสิงหน
วัติ 3.พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน
4.พงศาวดารโยนก ของ พระยาประชากิจกร
จักร (แช่ม บุนนาค), ฯลฯ

เอกสารต่างชาติ 1.พงศาวดาร
กรุงศรีอยุธยา ฉบับวันวลิต พ.ศ.2182
2.จดหมายเหตุบาทหลวงตาซาร์ด 3.จดหมายเหตุ
ลาเลูแบร์, ฯลฯ

เชื้อราชวงศ์อยุธยามาจากลาว

“สมเด็จพระรามาธิบดี ที่สถาปนากรุง
ศรีอยุธยา ทรงเป็นเชื้อราชวงศ์ลาว”

ข้อความยกสรุปมานี้เป็นพระราชนิพนธ์ใน
ร.5 ทรงวิจารณ์เรื่องพระราชพงศาวดารต่อมา
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ โปรดให้พิมพ์แจก

(ในงานพระราชทานเพลิงศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอร
พินทุ์เพ็ญภาคย์ เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2479) จะคัดข้อความจาก
หนังสืองานศพมี 3 ตอน ดังนี้

“พระเจ้าแผ่นดินผู้สร้างกรุงทวารวดีศรีอยุธยานั้น เป็นเชื้อ
ราชวงศ์มาแต่ข้างฝ่ายลาว” (หน้า 5)

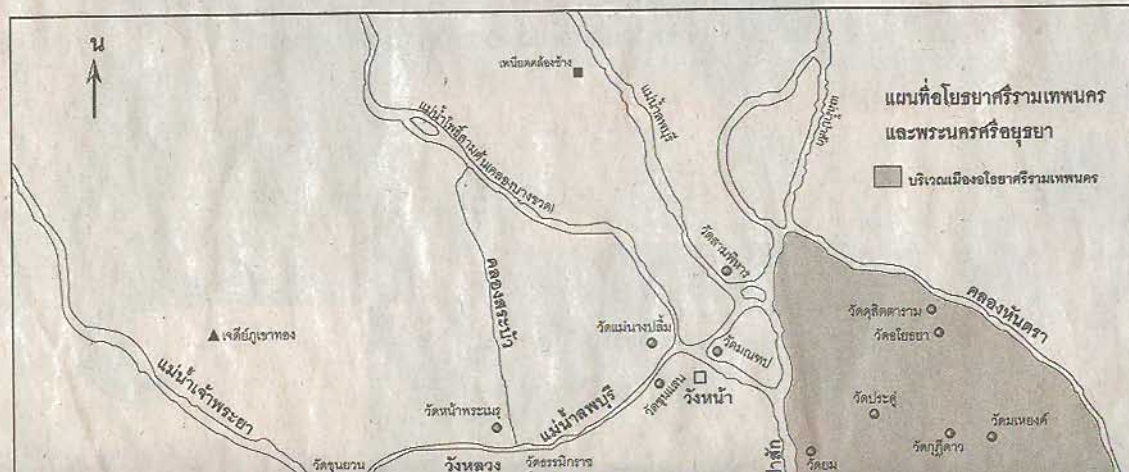
“สมเด็จพระรามาธิบดีนี้ ท่านก็เป็นพระเจ้าแผ่นดินข้างฝ่าย
ลาว” (หน้า 8)

“ในต้นราชตระกูลของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 นั้น เป็นเชื้อ
ลาวมาตั้งพระราชธานีในประเทศสยาม ธรรมเนียมต่างๆ คงยัง
เจือลาวอยู่บ้าง” (หน้า 22)

ร.4 ว่าอู่ทอง เป็นลาว

ที่ว่าสมเด็จพระรามาธิบดี ทรงเป็นเชื้อราชวงศ์ลาวนั้น
ร.5 ทรงอ้างตามพระบรมราชาธิบายของพระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าฯ (ร.4) ที่ว่า

“พระเจ้าอู่ทองเป็นราชบุตรเขยของพระเจ้าศิริชัย เชียงแสน
ได้รับราชสมบัติสืบพระวงศ์ทางพระเมเหสี ครองราชสมบัติอยู่ 6 ปี
เกิดโรคทำขึ้นในพระนคร จึงย้ายมาตั้งราชธานีที่เมืองศรีอยุธยา”

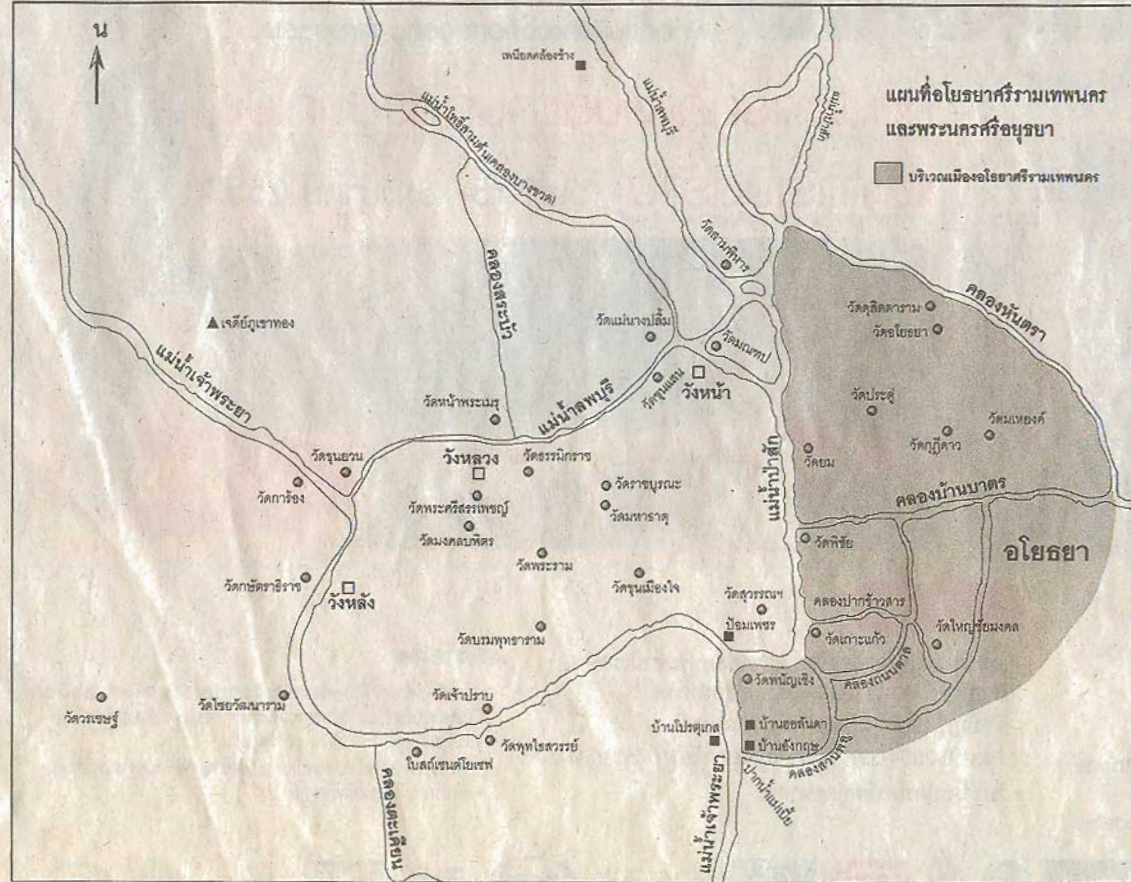
3.อยุธยาฝั่งตะวันออก ย้ายไปฝั่งตะวันตก

พระเจ้าอยู่หัวทรงครองกรุงศรีอยุธยา ย้ายราชธานีจากฝั่งตะวันออก ไปตั้งทางฝั่งตะวันตกที่หนองโสน แล้วเพิ่มคำว่าทวารวดี เข้าข้างหน้านามเดิม เป็นกรุงทวารวดีศรีอยุธยา เพราะที่ตั้งพระนครใหม่เป็นเกาะ มีน้ำล้อมรอบ ดุจกรุงทวารวดีในอินเดีย

ศรีอยุธยา)

4. พระเจ้าอุทองเป็นเจ้านายฝ่ายเหนือ

พระเจ้าอยู่ทอง เป็นเชื้อสาย “วงศ์พระเจ้าแผ่นดินช้างเผือก
เหนือ” ซึ่งครองรัฐสุพรรณภูมิอยู่มาก่อน แล้วได้มาครองกรุง

แผนที่แสดงบริเวณทับซ้อน (ขวา) อโยธยาศรีรามเทพ อยู่ด้านทิศตะวันออก มีก่อนบุคคบุรยา (ซ้าย) พระนครศรีอยุธยา อยู่ด้านทิศตะวันตก บุกหลังอโยธยา

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ โปรดให้พิมพ์แจก

(ในงานพระราชทานเพลิงศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอรพินทุ์เพ็ญภาคย์ เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2479) จะคัดข้อความจากหนังสืองานศพมี 3 ตอน ดังนี้

“พระเจ้าแผ่นดินผู้ที่สร้างกรุงเทพมหานครหรือยุคนั้น เป็นเชื้อ
ราชวงศ์มาแต่ข้างฝ่ายลาว” (หน้า 5)

“สมเด็จพระรามาธิบดีนี้ ท่านก็เป็นพระเจ้าแผ่นดินช้างเผือก
สาว” (หน้า 8)

“ในต้นราชตระกูลของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 นั้น เป็นเชื้อ
ลาวมาดังพระราชธานีในประเทศไทย ธรรมเนียมต่างๆ คงยัง
เจือลาวอยู่บ้าง” (หน้า 22)

ร.4 ว่าอุ้งทอง เป็นลาว

ที่ว่าสมเด็จพระรามาธิบดี ทรงเป็นเชื้อราชวงศ์ลาวนั้น
 ร.5 ทรงอ้างตามพระบรมราชาธิบายของพระบาทสมเด็จพระจอม
 เกล้าฯ (ร.4) ที่ว่า

“พระเจ้าอยู่หัวเป็นราชบุตรเขยของพระเจ้าศิริชัย เชียงแสน ได้รับราชสมบัติสืบพระวงศ์ทางพระมหาลี ครองราชสมบัติอยู่ 6 ปี เกิดโรคห่าขึ้นในพระนคร จึงย้ายมาตั้งราชธานีที่เมืองศรีอยุธยา” (พระราชนิพนธ์เรื่องนี้ ร.4 พระราชทานให้หมอดินสรงไปลงพิมพ์ในหนังสือใจนิสเรโปลิตอรี ที่เมืองกึ่งตั้ง พ.ศ.2394 สมเด็จพระปรมพรายดำรงราชานุภาพ ทรงอ้างไว้ในตำนานหนังสือพระราชพงศาวดาร อยู่ในพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม 1 กรมศิลปากร จัดพิมพ์ พ.ศ.2542 หน้า 39)

พระเจ้าอุทองเป็นเชื้อราชวงศ์ลาวจากพระเจ้าพรหม เมือง
เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ มีต้นเรื่องอยู่ในหนังสือตำนานเกี่ยวกับ
โยนก (เช่น ตำนานสิงหนวัติ และพงศาวดารเมืองเงินยาง
เชียงใหม่) กับพระราชพงศาวดารสังเขป ของ กรมสมเด็จพระ
ปรมานุชิตชิโนรส (วัดโพธิ์ ท่าเตียน)

เหตุนี้เองในตำราเก่าจึงระบุว่าสมเด็จพระรามาธิบดี (หรือ
พระเจ้าอู่ทอง) ที่สถาปนากรุงศรีอยุธยา เป็นต้นราชวงศ์
เชียงราย